

O amintire despre elevul Birlic

Petru ZUGUN

Abstract: The article evokes an episode of the life of the great Romanian actor Grigore Vasiliu-Birlic.

(VASILIU-BIRLIC Grigore; actori români)

Împlinindu-se, anul acesta (în decembrie) [2005, n.r.], un veac de la nașterea marelui actor, de teatru și de film de comedie, Grigore Vasiliu-Birlic, găsim potrivită ocazia de a repovesti, în scris – după relatări orale ale unor contemporani care au auzit la rîndul lor, în diferite ocazii –, anecdota următoare (unul a fost profesorul de română Mihai Tudorache, coleg de catedră, cîndva, al profesorului implicat), care este o scenă semnificativă din copilăria școlară fălticineană a elevului evocat, devenit marele actor. Scena confirmă curiozitatea, istețimea și dorința de cunoaștere, calități care se cuvin remarcate constant.

Dîndu-și seama că nu este cazul ca elevul gimnazist Grigore Vasiliu să fie prezent permanent la lecțiile sale, pentru „a stăpîni materia”, profesorul lui de matematică îl trimitea mereu, la o crîșmă apropiată de școală, cu un... baston, cerîndu-i să i-l aducă pînă la pauză, ceea ce elevul și făcea.

De la o vreme, elevul s-a întrebat însă, pe drumul de întoarcere, ce rost avea această repetată plimbare a bastonului, între școală și crîșmă, și invers. L-a examinat și a observat, spre mîner, un dop. Scoțîndu-l, a simțit miros de alcool. A gustat, probabil repetat, din baston și, în scurt timp, s-a amețit. A reușit, totuși, să pună dopul înapoi și să predea la timp, proprietarului, prețiosul obiect.

Este de la sine înțeles că, împlinindu-și misiunea, elevul Grigore Vasiliu a fost iertat, iar profesorul a beneficiat, din nou, în pauze, de licoarea care, probabil, îl stimula profesional. Nu se cunoaște continuarea...

Ca actor de mare popularitate, fostul elev și-a adăugat supranumele de *Birlic*, provenit de la substantivul comun omonim (< tc. *birlik*), cuvînt care are, după *Dicționarul Enciclopedic* (I, A-C, 1993), sensurile de **1.** as monedă romană [...] și de **2.** spetează verticală care trece prin mijlocul zmeului cu care se joacă copiii, iar, după *Micul Dicționar Academic* (I, A-C, 2001) sensurile de **1.** as monedă romană; **2.** (învechit, în Moldova, în limbajul elevilor) nota unu; **3.** spetează verticală a zmeului și **4.** fereastra deasupra ușii. În cazul actorului Birlic porecla (polisemantică și ea) a fost schimbată în renume (cu precizarea că, aici, *unu* este prima notă valorică, nu ultima).

